

Motion till riksdagen 2020/21:3222

av **Martin Kinnunen m.fl. (SD)**

Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Bakgrund

Utgifter till utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård har vuxit mycket kraftigt sedan år 2014. Under perioden 2010–2014 var förändringarna i utgifterna små medan ökningen mellan år 2014–2018 innebar mer än en dubbling. Genom en mer effektiv politik på området bedöms att det finns möjligheter att bedriva en ambitiös miljöpolitik med lägre anslagsnivåer. Flera instanser, däribland Riksrevisionen, har påvisat att flera åtgärder som regeringen vidtagit har mycket låg kostnadseffektivitet.

Sveriges budget bör istället koncentreras till sådana åtgärder som verkligen är effektiva. Motivet bakom flera av regeringens insatser syftar till att agera föregångsland, men det är svårt att se hur ineffektiva åtgärder ska kunna förmå andra länder att följa det svenska exemplet.

Politikens inriktning

En minskad budget relativt regeringens föreslås, men genom att de satsningar som föreslås finns en högre kostnadseffektivitet, varför samma resultat uppnås. Svensk elproduktion är i det närmaste fri från utsläpp av växthusgaser, så genom att koncentrera åtgärder till utvecklingsländer med en högre andel fossilbaserad elproduktion nås klart bättre resultat. Sverigedemokraterna vill även satsa på utvecklingen av ny teknik, dels för att möta klimathoten, dels för att utveckla produktionen i och exporten från Sverige.

Sverigedemokraternas satsningar

Naturvårdsverket

Kostnadsutvecklingen för verket har varit mycket kraftigt stigande under de senaste åren detta till följd av regeringens politik på området. Genom Sverigedemokraternas fokus på en effektiv miljö- och klimatpolitik minskar behovet hos myndigheten. Därför föreslås en minskning av verkets anslag för år 2021 med 170 miljoner kronor jämfört med regeringens budget och med 91, respektive 50 miljoner för 2022 och 2023.

Åtgärder för värdefull natur

Förvaltning av skyddad natur är ett viktigt område. Värdefulla och känsliga naturområden kräver skötsel för att måna deras speciella naturvärden. Skötseln av reservat och andra formellt skyddade områden är i dag ofta eftersatt. I framtida skötsel måste även hänsyn tas till risken för att skadegörare kan sprida sig från bevarad gammal skog till intilliggande skogsfastigheter. Regeringens satsning på bekämpning av invasiva arter är lovvärd, men borde ha kommit igång tidigare. Hade insatser gjorts redan för ett antal år sedan hade vissa främmande arter med negativ inverkan på vår natur, kunnat hejdas lättare. I arbetet mot invasiva arter kan med fördel byalag och andra lokala föreningar engageras. Detta skulle även göra att lokalföreningar får ett medbestämmande om hur bekämpningen ska göras.

Det bör bli enklare för markägare att få ersättning för artbevarande inslag i brukandet av sin mark genom avtal med myndigheter. Markägare vars brukande redan inskränkts men som inte fått ersättning för detta bör ha kompenseras senast under 2021. Efter en period av kraftigt ökade arealer skyddad natur, behövs nu en period av konsolidering, där mer fokus läggs på att hantera de arealer som redan är skyddade. Detta gäller i synnerhet skogsmarker. Dock behöver ett ökat fokus läggas på restaurering av våtmarker i jordbrukslandskapet, för att balansera vattenflöden, öka tillskotten till grundvattnet, bidra till ökad biologisk mångfald, samt minskad övergödning.

En minskning av det totala anslaget för år 2021 respektive 2022 föreslås, med 500 miljoner kronor per år jämfört med regeringens förslag, vilket är knappt 400 miljoner kronor mer än regeringens anslag för år 2020.

Sanering och återställning av förorenade områden

Sverige har omkring 80 000 förorenade områden och saneringen av dessa är mycket eftersatta. Sanering av förorenade områden är ett miljömål som anses svårt att uppnå i tid samtidigt som det är ett miljömål som vi har mycket goda möjligheter att påverka. Därför föreslås en förstärkning av anslaget med 30 miljoner kronor per år. I detta arbete bör strandstädning ingå, inte minst i svårtillgängliga kust- och skärgårdsområden.

Klimatbonus

Vid halvårsskiftet 2018/19 infördes ett nytt beskattningssystem för personbilar kallat bonus–malus. Reformen har liten påverkan på utsläppen och en stor del av stöden har använts till fordon som idag återfinns utomlands och på det sättet finansierar andra

länders klimatpolitiska mål. Sverigedemokraterna motsätter sig i enlighet med konjunkturinstitutet och det finanspolitiska rådet sektormål inom klimatpolitiken. Mot bakgrund av det finns ingen anledning att subventionera personbilar och anslaget bör därför tas bort.

Åtgärder för havs- och vattenmiljö

Havs och vattenpolitiken står inför svåra utmaningar. Tillståndet i våra vatten och i allmänhet och Östersjön synnerhet är allvarliga. Sverigedemokraterna välkomnar de anslagsökningar som genomförts de senaste åren men ser samtidigt ökade behov. Med ökade resurser finns möjlighet att satsa mer på strandstädning samt kartläggning av färjetrafikens miljöpåverkan i Östersjön. En ökning med 50 miljoner kronor per år jämfört med regeringens förslag föreslås.

Insatser för internationella klimatinvesteringar

Sverigedemokraternas klimatpolitik har som utgångspunkt att Sverige har ett av världens allra lägsta utsläpp per capita samt att oljeberoende och utsläpp av växthusgaser i högsta grad är globala frågeställningar. Det ter sig därför naturligt att vidta åtgärder så att satsningar på detta område görs i en internationell kontext, varför vi förordar en ökning av regeringens anslag. Exempel på hur Sverige kan bidra till såväl lägre användning av fossila bränslen som till utveckling, är stöd till utbyggnad av vattenkraft, solenergi och annan förnybar energiteknik. Vi vill även bidra internationellt till att bevara och utveckla skogar som hotas att överföras till annan markanvändning, såsom exempelvis i Sydostasien till oljepalmsplanteringar eller i Sydamerika till jordbruks- och betesmarker. Eftersom internationella klimatinvesteringar har visat sig ha en väldigt hög kostnadseffektivitet, föreslås en ökning av anslaget med 265 miljoner kronor per år jämfört med regeringens budget.

Skydd av värdefull natur

Regeringen har undandragit ytterligare mycket stora arealer skogsmark från brukande. Denna snabba utökning av arealen skyddad skog är negativ. Det är ofta ett ineffektivt och dyrt sätt att skydda arter, det begränsar möjligheterna till det brukande av skogen som utgör en basverksamhet för en stor del av Sveriges lantbrukare, leder till förlorade arbetstillfällen på landsbygden, det minskar volymerna av virke tillgängliga för skogsindustrin, det minskar möjligheterna till successivt ersättande av fossila material och bränslen och det innebär inte sällan begränsning av skogsägares äganderätt i en grad och på sätt som närmar sig övergrepp. Sverigedemokraterna vill ha ett stopp för såväl utökad formellt skydd av skog som för identifiering och registrering av nyckelbiotoper.

Länsstyrelserna har under några år arbetat med att ta fram handlingsplaner för Grön infrastruktur. Enskilda markägares skogs- och jordbruk ska inte underkastas statlig styrning på landskapsnivå. Det är markägaren som ska planera sitt brukande.

En minskning av anslaget till Skydd av värdefull natur med 800 miljoner kronor för år 2021, respektive 2022, och med 300 miljoner kronor för 2023, jämfört med regeringens budget föreslås.

Klimatinvesteringar

Regeringens reform för klimatinvesteringar har dömts ut bland annat av konjunkturinstitutet samt riksrevisionen som en dyr och ineffektiv politik som är svår att bedöma nyttan av. Det är även svårt att i allmänhet påvisa att de åtgärder som anslaget används till inte hade genomförts utan statliga bidrag. Sverigedemokraterna förordar att anslaget helt tas bort.

Stöd för gröna och trygga samhällen

Detta är ett renodlat politiskt projekt med oklara ambitioner och låg effektivitet för biologisk mångfald. Dessutom är begreppet grönare städer mest relevant i länder där skugga är en grundläggande faktor för att minska hettan och därigenom behovet av luftkonditionering och sötvatten. Detta projekt saknar tillräcklig relevans för Sverige och därför inte bör realiseras med statliga anslag. Stadsbyggnation bör dessutom fortsatt främst vara en kommunal angelägenhet. Sverigedemokraterna förordar snarare mer inflytande från medborgarna och de boende. Därför tas samtliga medel från anslagsposten bort, 150 miljoner kronor för år 2021 och 200 miljoner för 2022.

Industriklivet

Sverigedemokraterna vill rikta in statens stöd till industrin mot åtgärder som stärker landets basnäringars konkurrenskraft genom produktutveckling och relaterad utveckling, inte minst inom stål- och bioekonomisektorerna, samtidigt som miljö- och klimatnytta eftersträvas. För att tydliggöra detta föreslås ett nytt anslag för Innovativ teknik för miljö och klimat om 500 miljoner kronor, samtidigt som stödet till Industriklivet minskas med hälften jämfört med regeringens förslag, det vill säga 375 miljoner kronor för år 2021, 375 miljoner för 2022 och 400 miljoner för 2023. Medlen ska användas till stöd till projekt som Hybrit, som utvecklar ny världsunik processteknik, men inte till triviala investeringar för minskning av koldioxidutsläpp med känd teknik.

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning

Formas är en viktig aktör för att stärka Sverige som kunskaps- och forskningsnation i områden knuta till miljö och areella näringar och för utveckling av bioekonomiområdet. Det behöver läggas in en högre växel vad gäller forskning kring globala miljöproblem i ett vidare perspektiv. Därför avsätts 25 miljoner kronor per år utöver regeringens förslag, för detta ändamål.

Laddningsinfrastruktur för elfordon

Det är positivt med en ökad elektrifiering av fordonsflottan och det är statens roll att möjliggöra denna elektrifiering genom att stödja byggandet av den laddningsinfrastruktur som krävs. Därför inrättas ett anslag om 250 miljoner kronor årligen, som riktat stöd för utbyggnad av laddningsinfrastrukturen för elfordon vid hem och i andra lokala

miljöer. Detta anslag bör särskilt riktas mot de regioner där utbyggnaden idag går långsamt, det vill säga, framför allt i mindre befolkningstäta områden.

Innovativ teknik för klimat och miljö

Ett särskilt anslag om 500 miljoner kronor årligen inrättas, inriktat mot framtida lösningar, med relevans främst för energi- och klimatområdet. Utveckling av produkter som gynnar bioekonomin och klimatet i Sverige kan även spridas till andra länder och därmed leda mot betydande förbättringar globalt. En balanserad miljödebatt bör ha sin utgångspunkt i att världens befolkning ökar och att efterfrågan på energi och resurser måste mötas. Kunskap, teknik och internationellt samarbete är nyckelord inför denna osäkra framtid. Exempelvis ger teknikutveckling som resulterar i energilösningar som minskar intresset för fossil energi, en global och bestående effekt, i och med att även andra länder kommer att vara intresserade av att använda tekniken. Dessutom ger det Sverige exportintäkter och arbetstillfällen, samtidigt som Sveriges ställning som kunskapsnation stärks. Motsvarande effekt nås inte av insatser som enbart är inriktade på att minska koldioxidutsläpp i Sverige.

Förädlingsprojekt för alm och ask

Sverigedemokraterna föreslår en ny insats för den biologiska mångfalden, i form av ett förädlingsprojekt för att rädda almen och asken och det hundratal arter som är beroende av dessa trädarter. Almen är snart utrotad på grund av almsjukan i Sverige och Europa. Asken hotas på samma sätt av askskottsjukan. Genom att satsa på förädling och olika konkreta, kompletterande åtgärder, kan stora naturvärden räddas till en relativt låg kostnad. Man slipper samtidigt målkonflikter med andra värden. Detta är alltså en mycket effektiv naturvårdsåtgärd. 20 miljoner kronor per år anslås till detta arbete.

Budgetförslag

Tabell 1 Anslagsförslag 2021 för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Naturvårdsverket	595 611	-170 000
1:2 Miljöövervakning m.m.	507 714	±0
1:3 Åtgärder för värdefull natur	1 962 035	-500 000
1:4 Sanering och återställning av förorenade områden	1 146 718	30 000
1:5 Miljöforskning	98 825	±0
1:6 Kemikalieinspektionen	280 699	±0
1:7 Avgifter till Internationella organisationer	272 131	-10 000
1:8 Klimatbonus	2 910 000	-2 910 000
1:9 Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	294 952	-10 000
1:10 Klimatanpassning	78 000	±0
1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö	1 399 565	50 000

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:12 Insatser för internationella klimatinvesteringar	265 000	265 000
1:13 Internationellt miljösamarbete	47 400	±0
1:14 Skydd av värdefull natur	1 685 500	-800 000
1:15 Havs- och vattenmyndigheten	247 966	±0
1:16 Klimatinvesteringar	1 935 000	-1 935 000
1:17 Klimatpremier	170 000	-170 000
1:18 Stöd för gröna och trygga samhällen	150 000	-150 000
1:19 Industrikivet	749 926	-375 000
1:20 Åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv	215 000	±0
2:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande	101 263	±0
2:2 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	1 088 908	25 000
99:1 Laddinfrastruktur elfordon	±0	250 000
99:2 Innovativ teknik för miljö och klimat	±0	500 000
99:3 Förädlingsprojekt Alm och Ask	±0	20 000
Summa	16 202 213	-5 890 000

1:1 Naturvårdsverket

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	-170 000	-91 000	-50 000

En minskning av anslaget med 170 miljoner kronor för 2021 föreslås, och en minskning med 91- respektive 50 miljoner för de följande två åren, vilket motsvarar en återställning till tidigare nivå.

1:3 Åtgärder för värdefull natur

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	-500 000	-500 000	

En minskning av anslaget med 500 miljoner kronor för 2021 och 2022 föreslås. Totalarealen skog undantagen från skogsbruk bör inte ökas under perioden.

Ändamål

Anslaget får inte användas till ytterligare avsättningar, utan till skötsel av redan avsatta områden. Anslaget får även användas till eftersläpande ersättning till markägare.

1:4 Sanering och återställning av förorenade områden

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	30 000	30 000	30 000

En ökning av anslaget med 30 miljoner kronor årligen för den kommande budgetperioden föreslås. Sveriges omkring 80 000 områden i behov av sanering är eftersatta och därför behöver anslaget stärkas.

Ändamål

Utöver det som angetts i regeringens budgetförslag, får anslaget även användas till strandstädning, i synnerhet i svårtillgängliga kust- och skärgårdsmiljöer.

1:7 Avgifter till Internationella organisationer

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	-10 000	-10 000	-10 000

En minskning av anslaget med 10 miljoner kronor årligen för den kommande budgetperioden föreslås.

1:8 Klimatbonus

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	-2 910 000	-2 960 000	-2 970 000

Sverigedemokraterna motsätter sig bonus–malus-systemet och föreslår en återgång till förutvarande beskattning av personbilar. Anslaget försvinner därför, vilket innebär en minskning relativt regeringen med 2 910, 2 960 respektive 2 970 miljoner kronor per år.

1:9 Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	-10 000	-10 000	-10 000

En minskning av anslaget med 10 miljoner kronor årligen för den kommande budgetperioden föreslås, vilket motsvarar nivån på upparbetade medel från föregående budgetperiod.

1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	50 000	50 000	50 000

En ökning av anslaget med 50 miljoner kronor årligen för den kommande budgetperioden föreslås.

1:12 Insatser för internationella klimatinvesteringar

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	265 000	265 000	265 000

En ökning av anslaget med 265 miljoner kronor årligen för den kommande budgetperioden föreslås, då stödet har visat sig ha en mycket hög kostnadseffektivitet.

1:14 Skydd av värdefull natur

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	-800 000	-800 000	-300 000

En minskning av anslaget med 800, 800 respektive 300 miljoner kronor under den kommande budgetperioden föreslås. Huvudanledningen till det minskade anslaget är att regeringens takt för statligt ianspråktagande av natur har varit och är för hög. Nu behöver istället fokus läggas på att sköta redan avsatta områden.

Ändamål

Anslaget får inte användas till att öka nettoarealen avsatt skog, utan till skötsel av redan avsatta områden. Anslaget får även användas till eftersläpande ersättning till markägare.

1:16 Klimatinvesteringar

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	-1 935 000	-1 955 000	-700 000

Anslaget föreslås tas bort helt för den kommande budgetperioden. Flera instanser har påvisat att en närbesläktad stödform i Klimatklivet har haft mycket låg effektivitet och innan nya former av stöd införs bör det påvisas att de är mer effektiva. Sverige har också redan omfattande verksamhet som innebär sänkor av koldioxidhalten i atmosfären.

1:17 Klimatpremier

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	-170 000	-180 000	-130 000

Anslaget föreslås tas bort helt för den kommande budgetperioden. Stödet fungerar som ett marknadsintroduktionsstöd och det är inte önskvärt att staten ska spela denna roll i denna kontext.

1:18 Stöd för gröna och trygga samhällen

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	-150 000	-200 000	

Anslaget föreslås tas bort helt för den kommande budgetperioden då regeringen inte har påvisat att detta skulle vara ett effektivt sätt att öka tryggheten i samhället. Dessutom borde ansvaret ligga lokalt och regionalt och inte på staten.

1:19 Industriklivet

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	-375 000	-375 000	-400 000

En halvering av anslaget jämfört med regeringens förslag föreslås, det vill säga 375, 375 respektive 400 miljoner kronor för den kommande budgetperioden.

Ändamål

Anslaget får inte användas till de delar där investeringar för minskning av koldioxidutsläpp görs med känd teknik, men för projekt som utvecklar ny världsunik processteknik.

2:2 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	25 000	25 000	25 000

En ökning av anslaget med 25 miljoner kronor årligen för den kommande budgetperioden föreslås.

Ändamål

Anslaget bör användas bland annat till att utveckla svensk bioekonomi.

99:1 Laddinfrastruktur elfordon

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	250 000	250 000	250 000

Ett nytt anslag föreslås, som stöd till laddningsinfrastruktur för elfordon och anslår 250 miljoner kronor årligen för den kommande budgetperioden.

Ändamål

Anslaget ska användas som stöd till uppsättning av infrastruktur för laddning av elfordon vid hem och i andra lokala miljöer.

99:2 Innovativ teknik för miljö och klimat

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	500 000	500 000	500 000

Ett nytt anslag kallat Innovativ teknik för miljö och klimat föreslås och anslår 500 miljoner kronor årligen för den kommande budgetperioden.

Ändamål

Utöver insatser inom Sverige, får anslaget även användas för insatser i andra länder.

99:3 Förädlingsprojekt Alm och Ask

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	20 000	20 000	20 000

Ett nytt anslag för främjandet av biologisk mångfald föreslås, i form av åtgärder för att rädda alm och ask och organismer som är beroende av dessa träarter och anslår därför 20 miljoner kronor årligen för den kommande budgetperioden.

Martin Kinnunen (SD)

Staffan Eklöf (SD)

Runar Filper (SD)

Mats Nordberg (SD)

Yasmine Eriksson (SD)